

Запропоновано відкривати субрахунки другого порядку з метою формування аналітичних розрізів за видами отриманої продукції, зокрема: 271 «Лісова продукція деревного походження сільськогосподарського виробництва»; 272 «Лісова продукція недеревного походження сільськогосподарського виробництва». Крім того, продукція, що в подальшому буде використовуватися для виробничих потреб всередині підприємства (насіння), запропоновано обліковувати на рахунку 208 «Матеріали сільськогосподарського призначення», а побічну деревну продукцію (хмиз і кору) — 209 «Інші матеріали».

У зв'язку з неоднорідністю та різним господарським призна-

Metadata, citation and

of Vadym Hetman Kyiv National Economic University

ходженням необхідно оцінювати за фактичною собівартістю, супутню продукцію деревного походження — за цінами можливої реалізації. Побічна продукція недеревного походження може бути відображена в бухгалтерському обліку за ринковою вартістю на кожен вид продукції, що діє в момент відокремлення продукції від недеревних ресурсів.

Отже, для підвищення прибутковості лісового господарства в умовах ринкових відносин може бути досягнуто тільки на основі бухгалтерського обліку та раціонального використання всіх видів лісової продукції, у тому числі і недеревного походження. У зв'язку з цим актуальним є розробка комплексної методики бухгалтерського обліку лісової продукції. Особливістю цієї методики є облік недеревних ресурсів у складі біологічних активів лісових господарств.

УДК: 657.1.012

Калюга Є. В.,

д.е.н., професор кафедри «Облік, аналіз та аудит»,
Національний університет біоресурсів
і природокористування України

КЛАСИФІКАЦІЯ РАХУНКІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Реформування бухгалтерського обліку в Україні призводить до перегляду багатьох правил і методик. У зв'язку з цим періодично виникає необхідність у перегляді нових класифікаційних ознак рахунків, поділу останніх на інші групи і підгрупи майна і

джерел його утворення. Для реалізації цього положення в бухгалтерському обліку повинна бути сформована система рахунків, яка б достатньою мірою відображала і оцінювала всю діяльність суб'єкта господарювання, сприяла оперативному управлінню як на нижчому, так і вищому рівні, контролю за виконанням завдань і оптимальному використанню внутрішніх резервів.

В економічній літературі класифікацію рахунків бухгалтерського обліку досліджували науковці Бутинець Ф. Ф., Бичкова С. В., Любушина Н. П., Дембінський Н. В., Баканов М. І., Дмитрієв М. В. та інші. Проте, існують дискусії щодо удосконалення класифікації рахунків бухгалтерського обліку відповідно до міжнародних вимог.

Відображення господарських операцій здійснюється на рахунках бухгалтерського обліку, яких налічується велика кількість. На кожному рахунку залежно від об'єктів обліку, відображається інформація тільки по однорідних господарських операціях, тому в практичній діяльності необхідно знати зміст, функції і призначення кожного із них, що обліковувати на кожному рахунку. В свою чергу це сприяє застосуванню єдиних підходів до відображення господарських операцій у практичній діяльності.

Проведені дослідження свідчать про те, що в практиці зарубіжного обліку найпоширенішим підходом до класифікації бухгалтерських рахунків у розрізі складових фінансової звітності: активи, зобов'язання, капітал, доходи, витрати [3]. Обґрунтуванням зазначеної класифікації є те, що рахунок визначається як складова частина фінансової звітності, тому логічно, щоб класифікація рахунків відповідала класифікації елементів звітності.

Подібна класифікація *по відношенню до балансу*, як вважають дослідники [6], суттєво полегшить побудову робочого плану рахунків як при існуванні єдиного плану, так і при його відсутності.

Перший рівень класифікації рахунків *за призначенням* дозволяє розділити всю номенклатуру рахунків на балансові, тобто рахунки, чиє сальдо прямо або побічно фігурує на статтях бухгалтерського балансу і позабалансові, тобто рахунки, чиї сальдо не показуються на статтях бухгалтерського балансу і не включаються до підсумку.

Загальна класифікація рахунків *за структурою фінансової звітності* [6], передбачає, що основні рахунки повинні бути розділені на дві великі групи: капіталізовані і некапіталізовані; перші показуються в бухгалтерському балансі, другі — у Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід). Наступною групою активів є *монетарні*. До них відносять рахунки грошових коштів,

короткострокових векселів одержаних, поточних фінансових інвестицій..

Група *джерел* коштів (пасиву) складається з зареєстрованого капіталу і зобов'язань. Рахунки власного капіталу представлені фондовими рахунками (зареєстрований капітал, додатковий капітал), рахунками резервів (резервний капітал), а також нерозподіленого прибутку як джерела власних коштів.

Група *некапіталізованих* рахунків, формує Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід), акумулює результати роботи суб'єкта господарювання на підставі співставлення доходів і витрат, тобто дозволяє оцінити ефективність використання адміністративних у розпорядженні ресурсів.

Проведені дослідження свідчать, що у різних країнах ставлення до класифікації рахунків неоднозначне. Так, наприклад, у США, Англії та країнах британської співдружності кожна фірма самостійно розробляє номенклатуру рахунків. У країнах континентальної школи обліку (Німеччини, Франції), а також у Росії та Республіці Білорусь така класифікація рахунків забезпечує єдине розуміння принципів відображення і узагальнення виробничо-господарської та фінансової діяльності і однаковість побудови системи бухгалтерського обліку для всіх економічних суб'єктів [6].

Таким чином, класифікація рахунків являє собою знаряддя попереднього аналізу діяльності суб'єкта господарювання, визначення обсягу необхідної інформації та можливого її отримання в системі бухгалтерського обліку.

Література

1. *Бутинець Ф. Ф.* Історія бухгалтерського обліку: в двох частинах. Ч.1: 2-е вид.; доп. і перероб. — Житомир : ПП «РУТА», 2001. — 512 с.; Ч.2: 2-е вид.; доп. і перероб. — Житомир : ПП «РУТА», 2001. — 512 с.
2. *Бутинець Ф. Ф.* Теорія бухгалтерського обліку: Підручник для студентів вузів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит. /Вид.2-е, доп. і перероб. — Житомир. ЖІТІ, 2000. — 640с.
3. *Бычкова С. В.* Бухгалтерская отчетность. Возможности моделирования для принятия правильных управленческих решений. Балансовая модель и классификация счетов. [Электронный ресурс]. Режим доступа : <http://vuzlib.org/books/12097>
4. *Пачоли Л.* Сумма арифметики, геометрии, учения о пропорциях и отношениях. Часть первая. Отдел 9. Трактат I X. О счетах и записях / Под ред. Соколова Я. В. М. [Электронный ресурс]. Режим доступа : <http://ek-lit.narod.ru/lukasod.htm>

5. Соколов Я. В. Основы теории бухгалтерского учета. — М.: Финансы и статистика, 2000. — С. 79.

6. Соколов Я. В. Бухгалтерский учет как сумма фактов хозяйственной жизни. — М.: Магистр, 2010.

7. Теория бухгалтерского учета: Учеб. пособие для вузов / Под ред. проф. Н. П. Любушина. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. — 312 с.

УДК 657.1

Кантаєва О. В.,

д.е.н, професор, професор кафедри обліку та аудиту,
Севастопольський інститут банківської справи
Університета банківської справи
Національного банку України

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

На теперішній час питання переходу українських компаній на Міжнародні стандарти фінансової звітності набуло надзвичайну актуальність. Уже сьогодні Міністерство фінансів поступово вносить зміни до Національних стандартів, наближуючи їх до міжнародних. Це обумовлено визнанням МСФЗ у якості одного з головних інструментів, що гарантує надання прозорої й уніфікованої інформації про фінансовий стан компанії для широкого кола учасників ринку, у тому числі й закордонних.

Впровадження МСФЗ дозволяє вдосконалювати внутрішню систему управління підприємством за рахунок використання єдиних методик обліку з метою управління господарською діяльністю, а також підвищити конкурентоспроможність компанії за рахунок забезпечення надійною та прозорою інформацією зацікавлених користувачів.

Проблему трансформації фінансової звітності досліджують багато науковців, економістів, аудиторів. Так, питання щодо процесу трансформації фінансової звітності України відповідно до принципів МСФЗ висвітлювалось у працях таких відомих науковців, як Ф. Бутинець, С. Голов, В. Казмирчук, В. Костюченко, С. Кузнєцова, Н. Литвин, Т. Малькова, Л. Нищенко, В. Швець та ін.

Розгляд сутності трансформації фінансової звітності, обґрунтувати її актуальність для українських підприємств в умовах